

**KOŠA, BET BĪSTAMA
VIETĒJAI DABAI!**

**Kanādas
zeltgalvīte**
Solidago canadensis

**Spānijas
kailgliemezis**
Arion vulgaris

Sabiedrības integrācijas
fonds

VIDES
INICIATĪVU
CENTRS

Buklets ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansējumu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par bukleta saturu atbild biedrība "Vides iniciatīvu centrs". Projektu "Zālais prāts: Darbnīcas un sarunas nākotnei" (Līguma identifikācijas numurs: 2026.LV/NVOF/MIC/159) finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

**Sosnovska
latvānis**

Heracleum sosnowskyi

INVAZĪVĀS SUGAS JĒKABPILS NOVADĀ

Atpazīsti • Rīkojies • Ziņo

Kanādas zeltgalvīte

Solidago canadensis

Kā atpazīt?

Dzeltenas, skarveidīgas ziedkopas ar daudziem maziem ziedu kurviņiem; augs veido blīvas audzes.

Kur sastopama?

Ceļmalās, neapsaimniekotās un ruderālās teritorijās, pļavās un citās atklātās vietās.

Kāpēc tā ir problēma?

Blīvas audzes var nomākt vietējo augu sugu augšanu un samazināt augu daudzveidību.

Situācija Jēkabpilī

Jēkabpils pilsētā Kanādas zeltgalvītes ierobežošana notiek LatViaNature pilotteritorijās: Neretas iela 135, Zemgales iela 40 un Pļaviņu ielas apkaimē.

Ko darīt?

Rīcība jāveic atkārtoti un saskaņā ar konkrētās teritorijas apsaimniekošanas plānu. Zālajā zeltgalvīti pļauj tā, lai nepieļautu sēklu izplatīšanos; ar invazīvo augu atliekām rīkojies atbildīgi.

Ko nedarīt?

Neizmet nolpautās ziedkopas vai augu atliekas dabā, komposta kaudzē vai citā vietā, kur suga var izplatīties.

Sosnovska latvānis

Heracleum sosnowskyi

Kā atpazīt?

Gigantisks augs ar lielām skaldītām lapām un plašu, lietussargam līdzīgu baltu ziedkopu.

Kur sastopama?

Pamestās un neapsaimniekotās zemēs, ceļmalās, grāvmalās, krūmājos, kā arī upju un citu ūdenstilpju tuvumā.

Kāpēc tā ir problēma?

Auga sula satur vielas, kas saules ultravioletā starojuma ietekmē var izraisīt smagus ādas apdegumus.

Situācija Jēkabpilī

Jēkabpils novadā ir apstiprināts Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanas pasākumu plāns 2026.–2030. gadam. Par invadētās zemes apsaimniekošanu atbild zemes īpašnieks, lietotājs vai tiesiskais valdītājs.

Ko darīt?

Ja latvāni aug tavā īpašumā, ierobežošanas pasākumi jāveic atbilstoši normatīvajām prasībām un drošības noteikumiem. Ja neesi apmācīts, bīstamu audžu likvidēšanu labāk uzticēt profesionāļiem.

Ko nedarīt?

Nekad neaiztiec augu ar kailām rokām. Izvairies no saskares ar sulu un strādājot izmanto atbilstošu aizsargapģērbu. Neļauj bērniem rotaļāties latvāņu audzēs.

1. **Atpazīsti:** Iepazīsti savā apkārtnē sastopamās invazīvās sugas un pārbaudi šaubīgus atradumus.
2. **Neizmet dārza atliekas dabā:** Dārza atkritumus var nonākt gan invazīvo augu sēklas, gan kailgliemeži.
3. **Nepārvieto augsni un augus bez vajadzības:** Īpaši uzmanīgi rīkojies ar materiālu no vietām, kur invazīvās sugas jau konstatētas.
4. **Ierobežo droši:** Izvēlies konkrētajai sugai piemērotu metodi un ievēro drošības prasības.
5. **Ziņo:** Par invazīvo sugu atradnēm ziņo Dabas aizsardzības pārvaldes Invazīvo sugu pārvaldniekā vai pašvaldībai.

Kāpēc par to runāt?

Invazīvās svešzemju sugas var strauji izplatīties, izkonkurēt vietējās sugas, mainīt ekosistēmas un atsevišķos gadījumos radīt riskus cilvēku veselībai. Šajā bukletā apkopota praktiska informācija par trim sugām, kuras ir īpaši aktuālas Jēkabpils apkārtnē.

Spānijas kailgliemezis

Arion vulgaris

Kā atpazīt?

Liels, bez čaumalas esošs gliemezis; bieži sastopams lielā skaitā, īpaši mitrā laikā un vakaros.

Kur sastopama?

Dārzos, neapsaimniekotās teritorijās, ceļmalās, grāvmalās un ūdenstilpju tuvumā.

Kāpēc tā ir problēma?

Tas var nodarīt būtiskus postījumus dārzos un izplatīties uz jaunām teritorijām, tostarp ar stādiem un augu materiālu.

Situācija Jēkabpilī

Spānijas kailgliemezis ir aktuāla problēma arī Jēkabpils novadā. 2026. gadā suga Latvijā ir iekļauta nacionālajā invazīvo sugu sarakstā, kas dod pašvaldībām papildu juridisku pamatu mērķtiecīgai tās ierobežošanai.

Ko darīt?

Regulāri savāc gliemežus, īpaši vakaros un pēc lietus. Rīkojies atbilstoši Jēkabpils pašvaldības norādēm par savākto kailgliemežu utilizāciju. Pārbaudi arī stādus un augu materiālu, ko pārvieto no vienas vietas uz citu.

Ko nedarīt?

Nepārvieto dzīvus gliemežus uz citu vietu un neizmet tos kaimiņa īpašumā vai dabā – tas veicina izplatīšanos.

www.videsnvo.lv

Plašāka informācija:

www.invazivs.lv
www.daba.gov.lv
www.jekabpils.lv

